

Ma alakul az új Egyetemi Tanács Ki lesz a rektor?

Ez talán nem a legfőbb, de kétségtelenül az egyik legérdekesebb kérdés, amelyekre ma választ kaphatunk a József Attila Tudományegyetem új Egyetemi Tanácsának (ET) alakuló ülésén. Ismeretes, hogy az új testület október elején választották meg. A régivel kisebb létszámú tanács, hivatalos dönteni az egyetem államigazgatásának irányításáról. Az új ET-t egyébként, információink szerint, Szénatusnak hívják majd.

Az egyetemhez közelálló forrásokból megtudtuk, hogy Csákány Béla, a JATE jelenlegi rektora — kinézetében mandátuma 1992-ig szól — bizalmi szavazást fog kérni, s csak akkor vállalja továbbra is megbízatását, ha kell támogatást kap. Ez esetben is csak további egy esztendőig, az Egyetemi Statútum kidolgozásáig maradna hivatalában. Ismeretes, hogy Csákány professzort a közelmúltban több támadás érte néhány intézkedése miatt, és azért, mert a '80-as években az egyetem párttitkára volt.

A lehetséges ellenjelöltek közül a legismertebb név Róna-Tas Andrásé, aki akadémikus, és az Altajisztika

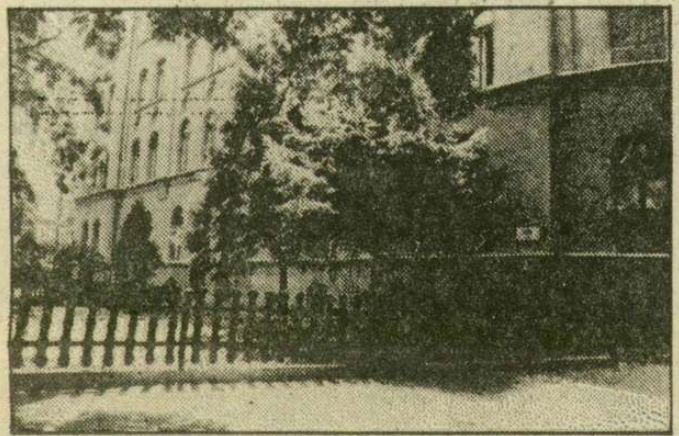
Tanszékét vezeti. Őt az egyetemi reformmozgalmak közül az egyik, a Jámbor Szándék csoport támogatja. A másik, a Mozgalom az Egyetem Megújításáért nem juttatott képviselőt az Egyetemi Tanácsba.

Ezen kívül számtalan híresztelés is forgalomban van. A legérdekesebb, hogy a két legesélyesebb jelölt megegyezésre jutott az egyetem irányításáról. A hírt egyelőre senki sem erősítette meg. Remélhetőleg ma minden híresztelésnek vége szakad, mert az új ET — dönt.

M. T.

Az új ET

Róna-Tas András, Ilia Mihály, Ötvös Péter (BTK); Nagy Ferenc, Molnár Imre, Szabó Imre (AJK); Bor Zsolt, Burger Kálmán, Szalay István (TTK); hallgatók: Soós Gábor, Tölgyes László (BTK); Patyi András, Németh Gabriella (AJK); Várnagy József, Boda Dezső (TTK); valamint Kokas Károly és Csejtei Dezső.

Lovassy Zoltán felvétele

Az Ady téri épület új kerítése; könnyebb lett a bejutás?

A Szegedért Alapítvány pályázatai

A Szegedért Alapítvány minden esztendőben odaítéli azokat a díjakat, amelyekkel a város szellemiségének gazdagításában, tudományos, kulturális, művészeti és társadalmi életében kimagasló szerepet betöltők tevékenységét értékeli.

Az alapítvány elnöksége, valamint kuratóriumi két kategóriában adományoznak díjakat. A Szegedért Alapítvány fődíjának célja olyan személyiség életútjának elismerése, aki eredményeivel sokat tett a város fejlődéséért, hírnevének öregbítéséért. A fődíj tiszteletdíja 200 ezer forint.

A kuratóriumi díjakat hármas megosztásban ítélik oda. A tudományos, művészeti és társadalmi-állampolgári kuratóriumi díjak összege egyenként 150 ezer forint. Kiosztásuk alapjául szolgálhat minden egyéni alkotás, eredmény, a műszaki, orvosi és természettudományok, a társadalomtudományok, bölcsészet, publicisztika, valamint a művészetek területéről. De ide tartoznak az előzőekben nem sorolható, kimagasló emberi teljesítmények, amelyek méltatlanság összhangban áll az alapítvány eszméivel.

A díjakat 1991. március 12-én, a szegedi nagy árva, a város újjászületésének évfordulóján, ünnepélyes keretek között adják át. A Szegedért Alapítvány elnöksége és kuratóriumi felkéri a szegedieket, hogy tegyék javaslatokat a díjak adományozására, és mellékelve részletes indoklásukat, 1990. december 15-ig juttassák el az alapítvány

titkárához (6721 Szeged, Szent Mihály utca 1.).

A Szegedért Alapítvány pályázatát hirdeti azok megsegítésére, akik a kulturális, tudományos és művészeti életben a város társadalmi életének alakításában, a hagyományok őrzésében, az értékek megővésében, és gyarapításában törekednek kiemelkedő eredményekre. A támogatás öt formája nyerhető el:

Ösztöndíjak. Pályázhatnak azok a 35. életévüket be nem töltött szegediek, akik hazai oktatási intézményekben tanulnak, vagy továbbképzésben vesznek részt.

Tartós támogatás. Ezt egyének, kutatócsoportok és alkotóközösségeknek juttathatják az alapítvány céljait szolgáló tevékenység támogatására, legfeljebb két-évi időtartamra.

Céljellegű támogatás. Egy ízben kaphatják egyének, vagy csoportok, akiknek munkájukhoz vagy kutatásukhoz továbbfejlesztéséhez valamely meghatározott esztergelyre van szükségük.

Adomány. Ebben olyan intézmény vagy más jogi személy részesülhet, amelynek működése a város sajátos érdekeit szolgálja.

Tanulmányutak támogatása. Igényelhető kül- és belföldi tanulmányutak, kölcsönös vendéghallgatói és vendégoktatói megállapodások céljára.

Dugonics András születésnapján

Negyed évezred telt el, és napjainkban ismét róla beszél a város. Megkoszorúzzák a szobrát, emlékbeszédek és ünnepségek tartanak, s talán majd november elsején több gyertya gyullad meg a sírmeleke előtt. Kétszázötven évvel ezelőtt, 1740. október 18-án született Szegeden Dugonics András.

Még nem fejezte be az iskoláit, amikor belépett a Jósika, Jókai). A piarista piarista rendbe, amelynek páter utolsó műve, amelynek haláláig szolgált. Ezen kívül több mint negyven évén át dolgozott, és csak az Istent, a hivatást, a tanulókat és egész nemzetét. A halála után két évvel jesszegedi, váci, medgyesi és nyitrai középiskolák után a Pázmány Péter Tudományegyetemen oktatja tárgyát, a matematikát. De nemcsak tanít, magyar nyelvű matematika tankönyveivel nagymértékben hozzájárult a szaknyelv magyarításához.

A tudomány mellett a szépirodalom területén alkotott maradandót: öt nevezetesebb műve megtermékelhetjük a magyar regény atyjának. 1788-ban jelent meg sokáig népszerű regénye: az Etelka. E regényében, mint a többiben is, a magyarság őstörténetével Szeged történetében helyet

Végül is, ebben a felemás, átmeneti helyzetben ennél jobban pluralizálni a magyar állami televíziót nemigen lehet. Mindenki számára nyilvánvaló — bár nem akar az lenni — hogy az 1-esen jön a mérsékelt konzervatív, a mértékretőn elkötelezett, burkoltan kormánypárti szerkesztés és kommentár, a 2-esen a visszafogottan ellenzéki, s az objektívabb, jobban megközelítő műsor. Így van ez jól, s akkor lenne még jobban, ha mondjuk, 12 csatornán foghatna magyar adást a néző. No, de ha nincs is több csatorna, hát most már van több híradó. Van hagyományos, illetve kissé változtatott hagyományos, van kísérleti, pályázati, versenyhíradó. Ezek mellé, csemegéknek, nézheti — akinek éjféli körül még nem ragadt le a szeme — a BBC és a ZDF new show-ját.

A bakiktól és az első ügyetlenkedésektől eltekintve, el kell ismerni, a pályázati kiadások új szint jelentenek a hírpalettán. Már csak azért is, mert időközben az 1-es csatorna híradója is újított: még rosszabb lett, mint eddig volt. Utóbbi — hogy elhatárolja magát a második kiadásoktól (?) — megváltoztatta még a szignált is. Vagyis, most már a 2-es lett az 1-es, az 1-es meg az új, illetve az új a régi... vagyis a fél 8-as szignáljában a feliratot fejre állították, s az előzeteseként szolgáló képsorok alig kivethetően, bélyeg nagyságnyi négyzetben peregnek a képernyő sarkában.

A kísérleti adásban rövidebben, tömörebben, feszesebben jönnek a

kapott a Dugonics Társaság, amely, lehet, az évfordulón a 250 éves, de örökké fiatal Dugonics András.

1988. október 18-án a Deák Ferenc Gimnáziumban megalakult a Dugonics András Tollforgató Társaság, a város akkor legújabb gimnáziumában visszatérjenek a középiskolai hagyományhoz. Ennek az önképzőkörnek az célja, hogy a tanórán kívül összefogja az irodalommal foglalkozó, az irodalom iránt érdeklődő diákokat.

A kiváló pedagógus emléke talán felkelti más középiskolák tanulóiban is a kedvet (a Vedres István Építőipari Szakközépiskolában 1989-ban jött létre a Babits Mihály Önképzőkör). Tegyük meg mindent, hogy a jövő nemzedéke olyan harmonikus egyéniséggé nevelődjön, amilyenné a reformkori nemzedék lett!

Ehhez adjon erőt és példát a 250 éves, de örökké fiatal Dugonics András.

Árpás Károly

*

Az évforduló alkalmából ma délután 2 órakor megdiákok önképzőköre, hogy a város akkori legújabb gimnáziumában visszatérjenek a középiskolai hagyományhoz. Ennek az önképzőkörnek az célja, hogy a tanórán kívül összefogja az irodalommal foglalkozó, az irodalom iránt érdeklődő diákokat.

A Piarista Diákszövetség tagjai ma délután 3 órakor megkoszorúzzák Szeged nagy szülőjének sírját. Találkozás 3 órakor a Dugonics temető keleti nagykapujánál.

A költő életéből

Eletében egyetlen verseskötete jelent meg, ami után a kritikusok szelíd, de fanyar hangú természetköltőnek könyvelték el, olyannak, aki nem kérdezi a világtól, csak él benne, magányosan, az eltitkolt szeretet súlyát hurokba egyik nappal a másikba. Ha talált valahol egy kéregdarabkát, látni vélte az egész erdőt. A földről az ég jutott eszébe, az égről a föld, önmagáról pedig a szó, amit élte végéig hiába keresett. Úgy mesélték, ez az egyetlen könyv lett a veszte. Még az utolsó, összefirkált példányát is elajándékozta. Ekkor ment el a könyvtárba, hogy kölcsönvegye azt, ami az övé volt, és megsem az övé. Az első felszólító cédula egy hónap múlva érkezett, határozottan, de udvariasan figyelmeztette a kedves olvasót feledékenységére. „Olvasó? En?” — rántott a vállán a költő. A második figyelmeztetés már pénzbüntetésről szólt, a harmadik meg is nevezte a nem csekély összeget. Am a költő megmakacsolta magát, nem vitte vissza a könyvet, még akkor sem, amikor egy újabb figyelmeztetés tudatta vele, a könyvtár ezentúl a késedelmi díjak megállapításánál szigorú mintát követ, a folytonosan növekvő összeget az idő, az ár, és a könyv minőségének ravasz variációja táplálja majd. Nem, nem, ez az én könyvem, morogta a költő, amikor a tartozása az ötödik nulla fölé ugrott. Egy év múlva elérkeztek a házat, kertjét, bútorait, mindenét. Tél volt, tél, mintha nem is akarna elmúlni többé. Pedig a könyvben, amitől még ekkor sem vált meg a költő, egyetlen vers sem szólt a fehér halál évszámáról.

Dal.

Jönnek a hírek...

A kétszemélyes konferálás közvetlenebb, családiasabb. A rövid riportok a készítőik képernyős jelenléte miatt személyesebbek. (Bár némely kamerához nem szokott, a rádióból átránduló riportert kissé gőrcsösen cövekelt a téma tövében mikrofonjával.) A szándék azonban látszik: a pályázók korszerűbbek, karakteresebbek kívánnak lenni elődeiknél. Tanulniuk is van honnan és kiktől, hisz néhány heté a nézőkkel együtt figyelhetik, hogyan csinálnak hírmagazint angol és német kollégáik. Sok-sok technikai és vizuális ötletet átvehetnek, egy-két dolgot azonban nem tudtak adaptálni a magyarok a BBC és a ZDF adóktól. Például az originál külföldi tudósítók. Persze, tudjuk, ez pénzkérdés. A hírek fontossági sorrendjét, a riportok időtartamának arányát pedig gondolom, a nyugati életmód, az országok állampolgárainak szokásrendje alakítja. Egy BBC például hosszú percekig időzhet egy galoppverseny — számunkra talán érdektelen — eseményeinél, míg Thatcher asszony aznap tárgyalásairól legfeljebb villanásnyi hírből számol be. S ami igazán utánozhatatlan a bemozdok vi-

selkedése. Bár sem az angol, sem a német nemzet, nem feszültségéről, lazaságáról híres, híradóik kommentáloit a mégis ez jellemző. Magabiztosan, kellemeesen hadaró, gesztikulálást és szájba rágó szándékot nélkülöző eleganciával porgetik a tudósításokat, riportokat rögzítő filmeket.

Nemrég hallottam, egyik-másik magyar sajtótermék a nyugati olvasó számára igen szomorú, lehangoló olvasmány. Ez igaz lehet a híradónkra, a híradóinkra is. (No, persze, nehéz lenne szórakoztató formában közölni és happy-arcifejzéssel kommentálni, hogy megint felmegy a cukor, ne adj Isten, a hordó ára, s hogy az Öböl-beli válság is természetesen minket sújt a világon leginkább.) Mindenesetre örülhetünk, hogy kezd kialakulni a szabadversenyes híradás. Hogy a tévés szakma munkatársai egymást túlléptetve küzdenek a saját elképzeléseikért, s a néző kegyeiért. (Reméljük, nem megy majd a rádió műsorainak rovására az, hogy lassan az összes jó munkatársa a tévénél külsőzik...) Azt hiszem, az új tévéelnök felismerte a megoldást: úgy kell újítani, hogy abban mindenki érdekelt legyen, s hogy mindez ne kerüljön sok pénzbe! Most már legfeljebb attól retteghet Hankiss Elemér, hogy a kormány egyszer a Parlament elé terjeszt egy ilyen javaslatot: hír-adóztassák meg a Magyar Televíziót!

Pacsika Emília